

Кратюк О.Л.

к.б.н., завідувач кафедри експлуатації лісових ресурсів

Ничипорчук А.І.

магістрант

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

ПЕРСПЕКТИВИ ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У ТОВ «МРК «ЯСТРУБ-2008»

Площа мисливських угідь, закріплених за Мисливсько-рибальським господарством ТОВ „Мисливсько-рибальський клуб „Яструб - 2008” складає 15766,2 га. В цілому, мисливські угіддя ТОВ „МРК „Яструб - 2008” характеризуються задовільними захисними та кормовими властивостями.

Беручи до уваги результати обліку мисливських тварин в мисливських угіддях ТОВ „МРК „Яструб - 2008” можна вважати цілком придатними для ведення мисливського господарства по зайцю–русаку (*Lepus europaeus* Pallas, 1778), козулі європейській (*Capreolus capreolus* Linnaeus, 1758) та кабану дикому (*Sus scrofa* Linnaeus, 1758), а по лосю (*Alces alces* Linnaeus, 1758) необхідно виконати ряд біотехнічних заходів конструктивної дії, що потребує матеріальних витрат господарства. Особливу увагу треба приділяти біотехнічним заходам для збереження ресурсів мисливських тварин на досягнутому рівні. Терміни викладки кормів у роки з пересічними кліматичними умовами потрібно приурочити на кінець зими-початку весни. В екстремальні періоди, після сильних снігопадів і особливо під час ожеледі, підгодівлю слід розпочинати негайно.

Угіддя ТОВ „МРК „Яструб - 2008” мають непогані умови для існування високого поголів'я зайця-русака. В цілому, продуктивність угідь товариства достатня для створення в окремі роки високої чисельності основних видів польової та борової дичини.

Інтенсивний економічний розвиток ТОВ „МРК „Яструб - 2008” можливий при постійних дотаціях за рахунок, спонсорської допомоги та від доходів допоміжних галузей, видів діяльності передбачених статутом.

Для підвищення рівня ведення господарства та збагачення мисливської фауни, крім визначених проектом мисливсько- та лісгосподарських заходів, рекомендується:

1. При складанні плану експлуатації по кожному виду мисливських тварин на самперед необхідно визначити напрямок подальшого ведення господарства по цьому виду, а саме, чи планується підтримати вже існуючу чисельність, або досягнути її подальшого зростання чи скорочення. План експлуатації, будучи в загальних рисах перспективним, має щорічно уточнюватися з урахуванням існуючого стану поголів'я. При експлуатації поголів'я лося необхідно враховувати, що в період полювання завжди буває певна кількість підранків, які в подальшому гинуть, також впливає браконьєрське полювання. Як що цього не враховувати, то розмір здобичі буде дуже завищений.

Ведення господарства по козулі потребує рішучої боротьби з вовком, лисицею та бродячими собаками, які спричиняють великі втрати поголів'ю цього виду, винищуючи молодняк. Стримувати ріст поголів'я козулі європейської в залежності від конкретних умов можна після перевищення щільності 50 особин на 1000 га. З цією метою впливають перш за все на статевий склад популяції, проводячи підвищений відстріл самок до співвідношення статей 1:1.

При інтенсивній підгодівлі кабана дикого розмір допустимої щільності цього виду визначається фінансовими можливостями господарства по зимовій підгодівлі. Там, де кабан може наносити збитки сільському господарству його щільність не має перевищувати норми 1-5 особин на 1000 га при статевому співвідношенні в стаді 3:1 на користь самців.

Популяції зайця-русака відрізняються дуже високим репродуктивним потенціалом. Основними факторами, що негативно впливають на динаміку чисельності зайця-русака є надмірне локальне вилучення в процесі полювання, браконьєрство та наявність в угіддях хижаків та бродячих собак.

2. Залучати мисливських собак при полюванні для зменшення втрат дичини та підвищення ефективності і привабливості полювання. Полювання з собаками значно спрощує, робить цікавішим процес добування дичини, а також виключає залишання підранків, що важливо з етичних міркувань. Полювання з допомогою спеціально навчених собак є ознакою культури ведення мисливського господарства.

3. Розвивати трофейне полювання, що є ознакою розвинутого мисливського господарства. Мисливськими трофеями, які підлягають трофейній оцінці є – роги, ікла, черепи, шкіри різних видів мисливських тварин, здобуті в результаті полювання. При прийомі іноземних мисливців трофейне полювання може суттєво покращити річний бюджет господарства. У вказаному випадку вартість послуг та ціни на мисливські трофеї встановлюються управлінням мисливського господарства Держлісагенства України.